

Publieke werken in Nederland, een krachtig middel tot opwekking van den volksgeest.

Met groot genoegen zeker, zal elk, die de gebeurtenissen van den dag nagaat, opgemerkt hebben, hoe, meer bijzonder in den laatsten tijd, bij ons de aandrift tot het uitvoeren van groote werken ontwaakt is. De kanalisatiën van Drenthe en Overijssel, de droogmaking van de Lauwerzee, zijn onderwerpen die, als van algemeen nationaal belang, elkeen moeten ter harte gaan, die in den bloei en het welvaren des lands belang stelt. Het zijn aangelegenheden die niet alleen de localiteiten aangaan, waar zij ten uitvoer gelegd worden, maar die het gansche volk raken, en aan niemand, die zich aan de toekomst der natie gelegen laat liggen, onverschillig mogen zijn. Dergelijke ondernemingen van kanalisatie, van droogmaking en bedijking, van uitbreiding en verbetering der middelen van communicatie, zijn de schakels eener keten, die zich over het geheele land uitstrekt. Het kanaal dat in Drenthe of Overijssel gegraven wordt, de droogmaking en bedijking die in Noord-Holland of Groningen plaats grijpt, werkt ook op de andere provinciën terug. Het is niet de bevolking van die streek alléén, die er het profijt van trekt, maar het is eene bron van inkomst, een uitzigt van bestaan geopend voor zeer velen uit alle oorden des lands, die slechts op de gelegenheid wachten om door onvermoeiden arbeid, op eene eerlijke wijze hun brood te verdienen. Dergelijke ondernemingen zullen de oorzaak van het pauperismus niet wegnemen, maar zij kunnen zeer veel medewerken om de gevolgen telenigen. Evenzeer als de aalmoes en het om Godswil onderhouden, den armen vernedert en demoraliseert, wekt de gelegenheid om zijn onderhoud te verdienen hem op en verheft hem in zijne eigene oogen. Het krachtigst middel om de voortgangen van het pauperismus te stuiten, is bronnen te openen en middelen aan de hand te geven, om, door eigen handenarbeid, tot meer welvarenden toestand te geraken.

Werken, zoo als de Drentsche kanalisatie en het tot vruchtbaar land maken van de 23,000 bunders, die thans nog Lauwerzee zijn, hebben vooral dit groote voordeel, dat zij niet slechts een tijdelijk middel van bestaan aanbieden, maar ook voor de toekomst een uitgebreid veld voor allerlei soorten van nijverheid opleveren. Alle takken van bedrijf hangen te zamen, en gelijk één tak die kwijnt, tevens de verwante takken neêrdrukt, zoo zal evenzeer waar één tak herleeft of voor het eerst begint te bloeijen, zijn weldadigen invloed op andere takken niet uitblijven. Leven wekt leven en vertier roept vertier te voorschijn. Welvaart doet behoeften ontstaan, tot welker vervulling nieuwe producenten gevorderd worden. De maatschappij vormt eene tot in het oneindige opklimmende en afdalende reeks; verval leidt tot verval en bloei tot bloei. Twintig duizend bunders nieuw land scheppen is meer waard, dan eene gansche provincie veroveren; want behalve de onmiddellijke gelegenheid tot

nuttigen en vrucht dragenden arbeid, die men aan den nijveren handwerksstand opent, opent men tevens eene toekomst voor alle takken van menschelijk bedrijf, die dezen maagdelijken grond ontginnen en bevolken zullen.

Dat dergelijke ondernemingen bij ons bijval en ondersteuning vinden, beschouwen wij als een verblijdend teeken van ontwakenden volksgeest. Wij begroeten ze als blijken, dat de oud-Hollandsche ondernemings-geest, dien men dood waande en welks gemis men zoo lang en zoo bitter gevoelde, slechts sluimerde, en dat er in Nederland nog genoeg geestkracht aanwezig is, om grootsche en nuttige werken te durven ter hand nemen en ten uitvoer te brengen. Eene natie die lust en kracht gevoelt, zich met dergelijken arbeid bezig te houden, kan onbeschroomd de toekomst te gemoet gaan. Het bewustzijn alléén van een groot en goed werk gedaan te hebben, geeft dat moreel overwigt en zelfvertrouwen, dat de natiën krachtig en de rijken sterk maakt. Gelijk een particulier het stuk gronds, dat hij met moeitevollen arbeid verkregen, bearbeit, uitgebreid en verbeterd heeft, met oneindig veel meer gehechtheid en liefde aanhangt, dan hetgeen geluk of toeval hem schonken; gelijk alle zorg, alle moeite en kosten, die hij aan zijn erf besteedde, even zoo vele banden zijn die hem sterker aan zijnen grond binden en gelijk hij met fierheid, in de vruchten van zijne onvermoeide pogingen het bewijs vindt van zijne eigene kracht, zoo zal evenzeer het volk, dat zijn land door nuttige ondernemingen welvarender maakt, uitgebreid en verbeterd, in het bewustzijn van zijne kracht, in het verhoogde zelfgevoel eener regtmatige trotschheid, het loon zijner inspanningen vinden. Een nuttig werk is nooit verloren; het is eene kiem die vruchten geeft, of terstond of in de toekomst. De veroveringen van natiën die hare heerschappij op geweld vestigen, zijn zelden duurzaam; oude banden worden verscheurd, toestanden worden gewelddadig uit elkander gerukt en al sluit de wond zich later weder, het likteeken blijft. Maar de overwinningen die men op de natuur behaalt, de uitbreiding van magt, die het noodzakelijk gevolg is, wanneer men nieuwe bronnen van volkswelvaart opent, verdwijnt niet; men behoeft niet, om een nieuw bestaan te vestigen, een oud bestaan te vernietigen, men wekt leven, men ontwikkelt wat slechts naar de scheppende hand wacht om vruchten te leveren; men voldoet aan de bestemming van het menschelijk geslacht; men werkt aan de taak die zoowel aan de volken als aan de individuen is opgelegd.

Nog uit een ander oogpunt is het ondernemen van werken van publiek nut een verblijdend teeken. Het lokt de kapitalen van eene onvruchtbare tot eene vruchtbare aanwending. Het kapitaal dient zodoende op tweeërlei wijze; terwijl het zijnen eigenaar onderhoudt, helpt het tevens de duizende vlijtige handen onderhouden, die het werk tot stand moeten brengen. Een onzer dagbladen heeft de Nederlandsche kapitalisten ten sterkste uitgenoodigd, hunne kapitalen aan

deze soort van ondernemingen niet te onttrekken en wij hopen, dat die uitnoodiging niet te vergeefs zal zijn geweest. Niet dat wij vreemde kapitalen versmaden zouden, maar wij zijn najverig op den naam van ons land, en het zou Nederland waardig zijn, nationale werken ook door nationale kapitalen te zien tot stand gebracht. Niemand zal dwaas genoeg zijn te eischen, dat Nederlandsche kapitalisten hun geld storten voor onbekookte ondernemingen of dwaze plannenmaken; de soliditeit der onderneming moet bewezen zijn; maar men zou zeer verkeerd doen, wanneer men, met angstige bezorgdheid, vorderde, dat, tot op stuivers en centen toe, bewezen werd, dat bij de onderneming geene schade kon beloopt worden. Het nut eener onderneming op zich zelf, moet reeds eene beweegreden zijn tot ondersteuning, en wie iets nuttigs tot stand helpt brengen, doet meestal tevens eene goede geldbelegging.

Tot het welslagen van dergelijke groote nationale ondernemingen, is het verkieslijk, dat het werk door privaat personen worde begonnen en ten uitvoer gebracht. Eene verstandige regering zal zich beijveren, aan de onderneming bevorderlijk te zijn, door haar, zoo veel in haar vermogen is, het werk gemakkelijk te maken en alle bezwaren en hindernissen zooveel mogelijk uit den weg te ruimen, maar zij zal zich in de onderneming zelve niet mengen. De particulier heeft een *speciaal* belang dat de onderneming, eens begonnen, wel slage en zoo spoedig en eenvoudig mogelijk worde afgewerkt, dat de regering niet heeft. Als eene onderneming van regeringswege begonnen niet slaagt, is het het publiek dat de schade lijdt, maar bij de particuliere onderneming valt al het nadeel ten laste van den ondernemer zelve; een dubbele waarborg dus en voor het niet-ondernemen van avontuurlijke ontwerpen, en voor de rigtige ten-uitvoer-legging der eens ondernomene werken. De particuliere ondernemer is — om het veel misbruikte woord thans ook eens te pas te brengen — veel meer *practisch*; hij kent de waarde van den tijd en den arbeid beter; hij is meer bekend met den aard der werkzaamheden; hij ziet stipster toe, omdat al wat verloren gaat, zijn verlies is. Daarenboven prikkelt de particuliere onderneming veel meer de energie en wekt meer de sluimerende geestkracht op. Grootere inspanning geeft grootere zelfvoldoening. Wat het publiek *zelf* doet, grijpt de publieke opinie oneindig krachtiger aan en wekt veel meer belangstelling in den goeden afloop, dan wat het publiek *laat* doen, wat voor rekening van allen komt, zonder dat iemand bepaaldelijk zelf bij den uitslag geïnteresseerd is.

Met de droogmaking van het Haarlemmer-meer is eene nieuwe reeks van groote publieke werken begonnen. De in den laatsten tijd aangevraagde en de reeds geconcessioneerde ondernemingen, geven ons hoop, dat dit meer zijn dan geïsoleerde pogingen; dat het teekenen zijn van eenen ontwakenden en bezielenden volksgeest, die behoefte gevoelt zijne energie in grootsche nationale werken

van algemeen nut, uitgang te geven. Nederland schijnt te willen toonen, dat het zijn oud ambacht nog niet verleerd heeft, en dat, als het land voor zijne werkzaamheid ontbreekt, het er, als van ouds, land bijmaakt.

Op deze nieuwe baan zal de stof ons niet ontbreken. Wij kunnen beginnen onze spoorwegen aan die van Duitsland en België aan te sluiten, om zoo van een verminkt brokstuk een passend geheel te maken. Van het groote ontwerp (of liever de reeks van ontwerpen) van den heer VAN DIGGELEN, spreken wij thans slechts voor memorie, want wij verwachten, dat ook dit ontwerp niet in vergetelheid begraven, maar ernstig onderzocht en aan den toets der publieke beoordeeling onderworpen zal worden. Voor het oogenblik is het genoeg, de aandacht en van regering en vertegenwoordiging en van het Nederlandsche publiek, en de Nederlandsche kapitalisten, op een verschijnsel te vestigen, dat wij als van het grootste belang en een verblijdend teken voor ons land en ons volk beschouwen.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 30 maart. Volgens de laatste berigten schijnt de Pruisische regering inderdaad hoe langer hoe meer tot eene vredelievende en verzoenende staatkunde ten aanzien van Denemarken geneigd te zijn. In eenige kringen zegt men, dat Pruisen in de Hertogdommen daarom alleen de vrije hand wil hebben, om het welgelukken van het constitutie-werk te Erfurt des te beter te kunnen nagaan.

— Uit Erfurt meldt men, dat zich onder de leden van het parlement eene zeer ongunstige stemming vertoont. Ook koesterde men eenige bezorgdheid, en niet ten onrechte, omtrent de gezindheid van Hessen-Kassel en Hessen-Darmstadt.

— Het legercorps, dat in zuid-westelijk Duitschland zal geplaatst worden, zal, naar men meldt, zoodra het weder gunstiger wordt, bijeengetrokken worden. Het bevestigt zich, dat Oostenrijk, Beieren en Wurtemberg voornamelijk zullen bijdragen tot het corps, dat onder een Oostenrijkschen bevelhebber zal staan.

— Men spreekt van Pruisische troepen, welke eertlang in de westelijke provinciën van Pruisen zullen post vatten.

— Uit Stuttgart meldt men, dat er zes commissarissen zijn verkozen, om gezamenlijk met de commissarissen der regering zich te verstaan over de herziening der constitutie. De verkozenen leden behoorden tot de linkerzijde.

— Aan de deelnemers der Wurtembergische vrij-scharen is voor eenige dagen officieel medegedeeld, dat hun, met uitzondering van twee hoofd-aanvoorders, door de koninklijke genade verder onderzoek is kwijtgescholden.

— De Pruisische regering vordert van Baden voor de onkosten tot demping van den opstand van mei eene som van 3,668,000 gulden.

— Te Berlijn zal eertlang een gezant van Keiser Faustin I, van Hayti aankomen. Te Hamburg is reeds zulk een zwart gezant van Zijne Zwarte Majesteit geaccrediteerd.

Hamburg, 29 maart. Nog altijd houdt men het er te Kopenhagen voor, dat de vrede met Sleeswijk-Holstein zal gesloten worden. De onderhandelingen moeten reeds zoo ver gevorderd zijn, dat het vredesverdrag binnen eenige dagen zoude kunnen gesloten worden.

— Er is, naar men verneemt, bevel gegeven tot aanbouw van eene schreef-stoom-korvet, met nog eene gewone korvet.

— Volgens berigten uit Kalmar heeft daar eenige gisting onder de boeren plaats.

Erfurt, 30 maart. Van de zijde van den raad is door den heer v. Carlowitz aan de commissie van het Statenhuys, en door den heer v. Radowitz aan de commissie van het Volkshuis te Erfurt eene mededeeling gedaan ten aanzien van de te verwachten voorstellen dezer commissie en van de besluiten van het parlement, betreffende het al of niet aannemen van het geheel der constitutie, die weder eenige onzekerheid heeft doen geboren worden en wellicht eenige belangrijke verandering in den stand der partij kan doen ontstaan.

Men bekomert zich eigenlijk niet veel over hetgeen Hannover of Saksen zullen doen of laten, daar men deze staten toch niet met geweld zal willen noodzaken, in een verbond te blijven, aan hetwelk zij geen deel willen nemen. Het is slechts te doen, om een vasten band te vinden voor die staten, welke

opregtelijk verlangen, om met Pruisen tot een eng verbonden Duitschland vereenigd te blijven. Men stemt tot dat einde toe in het aannemen en *bloc* van de voorgedragene constitutie; maar zoodanig, dat daardoor eene nadere herziening van sommige verordeningen, als onder anderen die der grondregten, niet zeer bezwaarlijk zoude worden.

De mededeeling van dit besluit heeft op de meerderheid der beide commissiën een ongunstigen indruk gemaakt. Men ducht weder eene splitsing, waarvan de streng behoudende partij gewisselijk voordeel zoude trekken, en die het gevolg zoude kunnen hebben, dat deze zoowel als de warme liberalen, zich, ofschoon om zeer verschillende beweegredenen, tegen eene goedkeuring van de constitutie en *bloc* zoude verklaren, en de voorkeur geven aan het ondernemen eener dadelijke herziening, waardoor het overgroot voordeel van het onmiddellijk daarstellen van een vasten band, ter vestiging van het verbond, verloren zoude gaan.

— In de commissie van het Volkshuis is eergisteren reeds over de helft der grondregten beraadslaagd; heden wordt de beraadslaging voortgezet; men wil uiterlijk aanstaanden vrijdag het rapport aan de orde van den dag stellen.

De commissie van het Statenhuys heeft eene sub-commissie benoemd, bestaande uit de heeren von Sybel, von Patow en Otto Camphausen. Men verwacht, dat daar dezelfde gang zal worden gevolgd als in de commissie van het Statenhuys.

Omtrent de beraadslagingen van de eerstgemelde commissie verneemt men, dat daarin besloten is om de aanneming der constitutie en *bloc* en tevens ook de wijziging der grondregten zoodanig voor te stellen, dat de vrijheden door de Pruisische grondregten verleend, daarin zouden worden opgenomen.

Het verbod van maatregelen tegen het regt van vereeniging en de bepaling wegens de opheffing van de fidei-commissiën zijn onder anderen heden geroijerd. Bij de stryking der afschaffing der fidei-commissiën wil de commissie echter aan het parlement niet voorstellen om die weder in te voeren in de landen, waar, gelijk in Pruisen, de afzonderlijke constitutie die heeft afgeschaffd.

De commissie van het Statenhuys gaat langzaam te werk, ten einde aan die van het Volkshuis den voorrang te laten en den schijn te kunnen aannemen, dat zij den aandrang dezer laatste volgt.

Weenen, 29 maart. Z. M. de Keizer heeft, ingevolge besluit van het kapittel, het grootkruis der ridderorde van Maria Theresia, ter zake hunner aan het vaderland bewezene gewichtige diensten, verleend aan de generaals v. Haynau, Windischgrätz, Wohlgemuth, Hess, Wimpfen en Schlick, en het ridderkruis aan een aantal militairen van mindere rangen.

— Uit Italië wordt gemeld, dat de arbeid, betreffende de staatkundige organisatie van het vereenigd Koninkrijk van Lombardije en Venetië, de provinciale en gemeente-verordeningen, voltooid is, en dat de ontwerpen, na aan het oordeel van daartoe bevoegde personen te zijn onderworpen, Z. M. den Keizer ter goedkeuring zullen worden aangeboden.

— Volgens een dagblad van Triëst zijn in het geheel slechts elf der opgebragte Grieksche schepen door de Engelschen vrijgelaten, terwijl zich nog vijf en twintig anderen in hunne magt bevonden. Dus zouden in geheel Griekenland niet meer dan zes en dertig schepen door de Engelschen opgebragt zijn.

Berlijn, 30 maart. Men spreekt van eene nieuwe Russische nota, welke aan ons kabinet zoude overhandigd zijn, en die op de Deutsche quaestie betrekking heeft. Zij is in zeer verzoenende bewoordingen gesteld en dringt ten sterkste aan op eene toenadering der twee groote Deutsche staatsmagten.

— Op eene overeenstemming met Oostenrijk blijft men nog steeds goede verwachtingen koesteren.

— Men twijfelt thans niet meer of de troepenbewegingen, die in Rusland plaats vinden, tegen Duitschland zijn gericht.

ENGELAND.

Londen, 30 maart. Het ministeriële avondblad beantwoordt de nieuwe aanvallen van den Times over de Grieksche zaken, en meent, dat de geheele strekking daarvan en van de Russische nota, waarop die aanvallen vooral gegrond zijn, louter hierop nederkomt, om het Russisch-Oostenrijksch verbond te steunen, ten koste van de staatkunde van lord Palmerston, die Englands stelling, onafhankelijk van de groote mogendheden op het vaste land, wil handhaven.

— In de Morning-Post van den 27sten maart leest men het volgende:

„Wij vernemen, dat kapitein James Moir, van het schip *Minerva*, van Londen, li. zaterdag, aan het hôtél der Nederlandsche legatie, uit handen van den gezant graaf Schimmelpenninck, lid van het Amsterdamsche collegie *Zeemanshoop*, ontvangen heeft eenen zeer fraaijen en kostbaren zilveren beker en onderschotel (schenckblad), door bovengemeld collegie aan kapitein Moir vereerd, als een bewijs van erkentelijkheid voor zijne menschelevende bemoeijingen tot redding van een gedeelte der equipage van het in augustus jl. nabij de Kaap de Goede Hoop verongelakte Nederlandsche schip *Geertruida*.”

— De afkeerigheid in Ierland, vooral te Dublin, tegen het afschaffen van den post van stedehouder aldaar, neemt nog aanhoudend toe, vooral ten gevolge van het daaruit gevreesde verlies voor vele neringdoende en andere personen. De gemeentelijke

raad van Dublin heeft een adres aan de Koningin gezonden, om hoogstd. te verzoeken aan dat voornemen geen gevolg te geven; ook vele deputatiën hebben hunne opwachting bij den lord stedehouder gedaan, om ook van zijnen kant stappen tot dit einde uit te lokken; zijn lordschap heeft echter te kennen gegeven, niet te gelooven, dat het gouvernement van deszelfs plan zoude afzien en dat de verliezen ook zoo groot niet zouden zijn als men vreesde.

— Te Liverpool hebben zich reeds meer dan 3000 personen aangemeld om naar Noord-Amerika te worden overgevoerd; de emigratie uit Europa schijnt in dit jaar buitengewoon sterk te zullen wezen.

— Wij lezen het volgende in een der bladen:

De stryd tusschen generaal Napier en den heer Thiers maakt nog een voornaam onderwerp uit der behandeling van de dagbladen. Een bijzonder gewigt wordt aan die polemiek bijgezet door de verdienste der beide schrijvers of liever door de verdienste des eenen en den grooten naam des anderen. Generaal Napier heeft door zijn werk over de *Geschiedenis van den Oorlog op het Spaansche Schiereiland* den roem verworven van een voortreffelijk geschiedschrijver te zijn. De verhalen van eenige der groote veldslagen, waarvan Spanje gedurende zeven jaren het tooneel was, zijn ware heldendichten. Bij die bekoorlijkheden van vorm heeft het werk de grootste verdiensten wat eenvoudigheid, duidelijkheid, naauwkeurigheid en opregtheid aangaat, — kortom niets ontbreekt er aan om het tot een der volkomenste geschiedwerken van den tegenwoordigen tijd te maken.

Het is meer dan waarschijnlijk, dat de heer Thiers het werk van den generaal niet gelezen heeft; hij heeft het niet noodig om zijne geschiedenis op te stellen, vooral indien hij voornemens is de voortzetting van den oorlog te verhalen zoo als hij verslag gegeven heeft van den aanvang, zoo als hij alle voorvallen van het Consulaat en de eerste jaren des Keizerrijks verteld heeft, met dien geest van verwaandheid die het verpligte gevoelen schijnt te zijn van alle Fransche schrijvers, die zich bezig gehouden hebben met de geschiedenis van het einde der vorige en het begin der tegenwoordige eeuw. Dit stelsel stijft de Franschen in hunne ingebeelde meerderheid over alle volkeren van Europa en maakt hen dikwijls belagchelijk in de oogen van deze laatsten, vooral in de oogen van de Engelschen, die in het militaire vak ook degelijke aanspraken op roem hebben.

De heer Thiers is in zijn vaderland, naar het gevoelen der geleerden, een even ligtvaardig als weifelend staatsman; de buitengewone minachting waarmede hij generaal Napier behandelde, heeft hier dan ook slechts medelijden verwekt. Zij, die den aanvang van zijn geschiedverhaal gelezen hebben, vragen zich af, of hij het ooit zal kunnen of durven voltooijen. De zaak valt inderdaad te betwijfelen, want hoe de rampspoeden van 1812 en 1813 te verklaren, wanneer men volhardt in het bedekken der ware historische oorzaken, tenzij de heer Thiers zich er in schikken wil, de belagchelijke dwaasheden na te praten, waarmede men tot nog toe de eigenliefde van het Fransche volk geveid heeft. De opgang van zijn boek zou er eenter des te grooter door worden. Een schrijver kan zich altijd van eenen goeden uitslag verzekerd houden, zoo hij deze snaar slechts behendig aanroert. Maar men komt niet langs dezen weg tot den eertitel van schrander en onpartijdig schrijver.

— De generaal *Hrabowsky* die bij den Hongaarschen opstand eene groote rol speelde, is tot tien jaren gevangenisstraf veroordeeld. Na het lezen van het vonnis heeft de oude generaal, die in den krijg grijs is geworden en alleen door zijne eigene verdiensten van den rang van gewoon soldaat tot zijn hoogen militairen rang is opgeklimmen, zich in krachtige bewoordingen beklagd dat hij stronger behandeld is dan de generaal *Moga*, die toch ook tegen Oostenrijk, bijzonder bij Schechat nabij Weenen, het zwaard heeft getrokken.

Vervolgens riep hij de genade des keizers in voor zijne jonge vrouw en beide kinderen, die tot de nijpendste armoede vervallen zullen, terwijl hij nog verzocht heeft zijne gevangenisstraf in het fort van Olmutz te mogen ondergaan en van tijd tot tijd zijne familie aldaar bij zich te mogen ontvangen. Iets later rukte hij het kruis der *Maria Theresia-orde*, de eenige zijner zestien ridderorden die hij steeds droeg, van de borst, en verzocht den president van den krijg-raad het aan den keizer te overhandigen, van wiens grootvader zelve hij zulks op het slagveld van Aspern in 1809 ontving.

De dappere generaal boet er thans voor, dat hij den baron *Lederer* in het bevel over Hongarije is opgevolgd in een tijd van onrust en verwarring, en de betrekkingen tusschen het Magyaarsche en het Oostenrijksche ministerie verre van duidelijk omschreven waren, toen de ban *Jellachick*, aanvankelijk voor verrader verklaard, bijna oogenblikkelijk weder in gunst en in zijne waardigheden hersteld werd; toen hij, generaal *Hrabowsky*, na bevel gekregen te hebben, tegen de Serviers op te rukken, vervolgens weder tegenbevel kreeg en last om gemeene zaak met hen te maken; maar dat alles toen het geen tijd meer was; want gehoor gevende aan den invloed dien zijne jonge vrouw over hem uitoefende, had hij aan de Hongaren reeds de vestingen Peterwardein, Temeswar en Komorn overgegeven.

— Men leest in de dagbladen een uitvoerigen brief van den bisschop van Exeter aan den aartsbisschop van Canterbury, primaat van Engeland, over het vonnis van den geheimen raad, waarbij de predikant *Gorham*, in zijn geding tegen eerstgenoemden bisschop, in het gelijk gesteld is. De prelaat protesteert ten krachtigste tegen dat vonnis en geeft de vrees te kennen, dat vele leden der Anglicaansche kerk er door bewogen zullen worden, om tot het katholieke geloof over te gaan. Hij verzoekt den primaat al de bisschoppen zijner provincie bijeen te roepen, opdat zij uitspraak doen mogen over die artikelen der Anglicaansche belijdenis, welke de geheime raad zijns inziens verminkt heeft. Bij voorraad protesteert de bisschop van Exeter tegen iederen stap, dien de primaat mogt wilsen doen tot ten-uitvoer-legging van het vonnis, en verklaart, dat hij den primaat, zoo deze den heer *Gorham* mogt bevestigen, voor medeplichtig aan de ketterijen van dien predikant zou houden. De groote meerderheid der hooge Engelsche geestelijkheid stemt in met de gevoelens van den bisschop van Exeter, zoodat de aartsbisschop van Canterbury, indien hij het vonnis van den geheimen raad bekrachtigt, openlijk met de meeste prelaten der staatskerk in weerspraak zal komen.

— Te Gort, in het graafschap Galway in Ierland, zijn zeer rijke zilver- en loodmijnen ontdekt, waarin 850 arbeiders werk vinden.

BELGIE.

Brussel, 4 april. In het nummer van den *Napoléon*, dat wij heden ontvingen, worden de verschillende quaestien, die te Parijs aan de orde van den dag zijn, behandeld. Het behelst een artikel over het dringend noodzakelijke voor de vergadering, der aanneming van alle beperkende wetten en vervolgens der wetten tot materiele verbeteringen, voorts een speciaal artikel over de wet op de drukpers, een ander over de noodzakelijkheid der vorming van een ministerie van politie, nog een ander over de publieke ambtenaren enz. Het komt ons voor dat de gronden waarop de verdediging der wet op de drukpers door den *Napoléon*, steunt, niet zeer gelukkig gekozen en weinig politiek zijn.

Die soort van kruistocht, door het Elysée tegen de pers in het algemeen ondernomen, zoude wel een geheel ander resultaat kunnen hebben dan men daarvan verwacht. Het kan zijn dat de door de regering voorgestelde wet eenigermate te verdedigen is; maar dan zoude het moeten zijn op geheel andere gronden dan de *Napoléon* aanvoert. Hij moge al de pers noemen, een bewind zonder lastgeving en zonder verantwoordelijkheid, buiten en meestal in »strijd met de geconstitueerde magten ingesteld door den »nationalen wil." Die magt heeft wel andere magten, krachtiger dan die welke tegenwoordig in Frankrijk bestaan, doen vallen, en het is voor het minst onhandig van de camarilla in het Elysée, dat zij haar op dergelijke wijze uitart.

Voorts schijnt het dat de gehele quaestie voor den *Napoléon* zich bepaalt tot de verhooging van den prijs van sommige dagbladen. Volgens hem is Frankrijk verloren als men de *Republique* en de *Voix du Peuple* voor vijf centimes blijft verkoopen; het zal daarentegen gered zijn, als zij voor 10 centimes verkocht worden. Wij gelooven niet dat het welzijn of de ondergang van Frankrijk van zoo weinig afhangt. Evenmin gelooven wij dat de meerdere of mindere publiciteit der democratische bladen uitsluitend het gevolg is van den lagen prijs waarvoor zij verkocht worden. De *Republique* en de *Voix du Peuple*, die een tijdstip hadden waarop een gezamenlijk getal van 100,000 exemplaren daarvan gedrukt werden, zagen hun debiet met meer dan de helft verminderd; en toch worden die bladen nog voor vijf centimes, den prijs van het tijdstip van den grootsten aftrek, verkocht. Het is dus geenszins aan het verschil in prijs dat die achteruitgang moet toegeschreven worden.

Men wachtte met zeker ongeduld welke keus de heer *François Vidal* zoude doen die, zoo als men weet, te Parijs en in het departement van den Beneden-Rijn verkozen is, want van die keuze zoude afhangen of de kiezers van het departement der Seine op nieuw zouden moeten opgeroepen worden. De oproeping zal plaats hebben, want de heer *Vidal* zal stellig verkiezen voor het departement van den Beneden-Rijn zitting te nemen. Men zegt dat hij door vroegere verbindtenissen daartoe verplicht is; eene krachtige drangreden moet dan ook wel leiden tot die keuze, want wij achten het onmogelijk, dat de socialistische partij te Parijs niet inziert, dat eene nieuwe verkiezing in het departement der Seine haar niet voordeelig zal zijn. Op den 10den maart heeft zij slechts met eenige honderd stemmen gezegeneerd. Wie kan er voor instaan, dat die er weder zullen zijn? Het tegenovergestelde komt ons waarschijnlijker voor. In alle gevallen is het duidelijk, dat eene nieuwe overwinning te Parijs veel minder gezag zoude toevoegen aan die van den 10den maart, dan eene nederlaag haar zoude ontnemen. Wanneer de kandidaat van de *Union électorale* verkozen wordt, dan is al het effect der verkiezing van de heeren *Vidal*, *de Flotte* en *Carnot* vernietigd. In het departement van den Beneden-Rijn zoude de benoeming van eenen gematigden kandidaat in plaats van den heer *Vidal*, niet zoo veel beteekenend zijn, omdat de verkiezingen van dat departement niet zooveel opzien baren als die van Parijs. Van de socialistische partij is het dus

eene grove fout dat zij den goeden uitslag van den 10den maart niet tracht te behouden. Het is te hopen dat de gematigde partij van die fout zal weten gebruik te maken en hare nederlaag van de vorige maand met glans zal herstellen.

De berigten uit Italië zijn geheel onbelangrijk.

ZWITSERLAND.

Men leest in het dagblad *la Suisse*, van den 27sten maart:

»De federale raad heeft eene belangrijke mededeeling gedaan aan de verbondene Staten, ten aanzien der genootschappen van Duitsche werklieden, in verschillende kantons bestaande. Men is bekend met de in-hechtenis-neming, die te Morat heeft plaats gehad, van een zeker aantal afgevaardigden dier genootschappen, die zich naar Bern hadden begeven om aldaar zamenkomsten te houden.

»De in-hechtenis-nemingen, bewerkstelligd ten gevolge van aanwijzingen door een Zwitserschen ambtenaar gegeven, hebben geleid tot het in beslag nemen van belangrijke papieren, zoo wel bij de gezegde afgevaardigden, als in den zetel dier vereenigingen.

»Uit die papieren blijkt dat, zoo die genootschappen aanvankelijk met een loffelijk doel werden opgericht, dit in den laatsten tijd veranderd is; zij hadden zich met onderscheidene Duitsche vereenigingen in betrekking gesteld en hunne correspondentien zouden het bewijs hebben opgeleverd, dat men in onderhandeling was over plannen tot uitvoering eener nieuwe gewapende expeditie tegen het Groothertogdom Baden.

»De federale raad moet strenge maatregelen genomen hebben om de uitvoering van dergelijke plannen te beletten."

Deze berigten worden door de *Gazette du Tessin* op de volgende wijze bevestigd en aangevuld:

»Na eene beraadslaging van twee dagen over den uitslag van het onderzoek der statuten en plannen van de vereenigingen van werklieden, wier afgevaardigden tot een algemeen congres, te Morat in hechtenis zijn genomen, met hunne protocollen en de afschriften van hunne correspondentien, is de federale raad tot de overtuiging gekomen, dat die vereenigingen, bijna uitsluitend zamengesteld uit Duitsche werklieden en in onderscheidene steden van Zwitserland opgericht, zich hebben laten verleiden tot plannen en pogingen voor eene revolutionaire propaganda, die de internationale betrekkingen zou in de waagschaal stellen; hij is van oordeel dat zij verboden en bedel moeten worden, en dit wel des te eerder omdat men ten haren gunste art. 46 der eedgenootschappelijke constitutie, hetwelk alleen aan *Zwitsersche burgers* en niet aan vreemdelingen het recht toekent tot het vormen van vereenigingen, — niet kan inroepen.

»De besluiten zouden nog niet genomen zijn. Maar het is zeker dat die vereenigingen ontbonden zullen worden, en dat men ten minste hare hoofden en bestaunders van het Zwitsersche grondgebied zal verwijderen. — Het verdient opmerking dat niet al die vereenigingen zich aan misdadige handelingen hebben schuldig gemaakt. — De publiciteit die aan den uitslag van het onderzoek zal gegeven worden, zal de strafwaardige handelingen die plaats hadden, duidelijk aan het licht brengen en door welke hoofden (vreemdelingen en inlanders) zij hoofdzakelijk werden bedreven door middel van geheime correspondentien en, ten deele, buiten weten van de meeste personen die deze zelfde vereenigingen uitmaakten. — Het schijnt dat het getal personen die uit Zwitserland verwijderd zullen worden, aanzienlijk is.

— De *Suisse* meldt dat *Mazzini* zich stellig te Londen bevindt.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 2 april. Wij hebben, als zoo vele anderen, uit de *Tielsche Courant* de tijding overgenomen, dat de wet op de regterlijke organisatie, door den minister van Justitie in gereedheid en thans reeds bij den Raad van State in overweging zou zijn gebracht. De door deze courant medegegeene tijding is, gelijk zoo vele andere, welke het aantal wetten, betreffen, dat in gereedheid zou zijn, onwaar. (*Hand.*)

's Gravenhage, 2 april. De minister van Binnenlandsche Zaken, — willende maatregelen nemen, ten einde, zoo spoedig mogelijk, overeenkomstig art. 4 van het Koninklijk besluit van 17 februari 11, no. 1, (houdende uitschrijving eener algemeene collecte door het gehele rijk, tot ondersteuning der hulpbehoevenden, die ten gevolge van den jongsten watersnood verliezen hebben geleden) te kunnen overgaan tot bepaling van het aandeel van elke der door den watersnood geteisterde provinciën in de opbrengst dier collecte, welke opbrengst, voor zoo verre tot heden kan worden nagegaan, eene gezamenlijke som van ongeveer $f 200,200$ heeft opgebracht — heeft elk der collegiën van Gedeputeerde Staten der provinciën Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel, Groningen en Liaburg uitgenoodigd, één zijner leden te benoemen, die te zamen eene algemeene commissie zullen uitmaken. Deze commissie wordt verzocht: a. zich onverwijld, onder voorzitting van den minister van staat, Gouverneur van Gelderland, te vereenigen te Arnhem, ten einde zich te verstaan over de regels

en de wijze, gelijkelyk in de onderscheiden provinciën te betrachten bij het opmaken van de verliezen, geleden door noodlijdenden, die het ontbreekt aan eigene middelen tot herstel van hun verlies of tot voorziening in hunne behoeften; b. zoo spoedig mogelijk, nadat het bedrag dier verliezen werkelijk volgens aan te nemen regels zal zijn opgemaakt, onder mededeeling van den uitslag van haren arbeid, aan hem minister het vereischte voorstel te doen, tot bepaling van het aandeel, hetwelk aan elke provincie in de opbrengst der algemeene collecte zal kunnen worden toegekend, waarbij in billijkheid zal behooren te worden gelet op hetgeen aan de bedoelde noodlijdenden, tot leniging hunner verliezen, uit andere bronnen mogt zijn toegevoeld.

— De gewone audiëntie van den minister van Marino zal op vrijdrag aanstaande, den 5den dezer, geen plaats hebben.

— Bij besluit van 30 maart jl., no. 8, heeft Zijne Majesteit aan mr. *J. W. Schiff*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Arnhem; en voorts tot auditeur bij gemelden schuttersraad benoemd mr. *F. Böhlingk*, procureur aldaar.

(*Staats Courant.*)

— Bij het gouvernement schijnt het denkbeeld te bestaan om voor het vervolg de premien en verdere te-gemoet-komingen tot aanmoediging der onderscheidene takken van visscherij verleend wordende, in te trekken, waardoor eene besparing van 's Rijks uitgaven van $f 172,000$ zoude verkregen worden. Gedeputeerde Staten der betrokken provinciën aangeschreven geworden zijnde om hun gevoelen omtrent dat onderwerp mede te deelen, hebben H. E. G. A. de collegiën der respectieve visscherijen geraadpleegd en schijnen deze eenparig in uitgewerkte rapporten en memoriën reeds te kennen hebben gegeven, dat de tot dusverre genoten wordende ondersteuning tot instandhouding onzer visscherijen onontbeerlijk zouden zijn. Naar men wil zullen ook, alvorens er eene beslissing genomen wordt, de plaatselijke besturen omtrent deze aangelegenheid worden gehoord.

(*'s Gravenh. Nieuwsb.*)

's Gravenhage, 3 april. Door Z. M. is, onder dagteekening van 1 april, genomen het volgende besluit:

»Gezien de voordragt van onzen raad van ministers, van den 22sten maart jl.

»Gelet op de artt. 41 en 36 der grondwet,

»Hebben goedgevonden en verstaan:

1o. te bepalen, dat door onzen minister van Justitie, in eene openbare vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal zullen worden overgebracht een ontwerp van wet, ter benoeming van eenen Regent en tot vaststelling van bepalingen ten aanzien der aanvaarding van het regentschap, alsmede een ontwerp van wet omtrent de benoeming van voogden en tot regeling der voogdijschap, beide voor het geval der minderjarigheid van onzen troonopvolger bij zijne komst tot den troon;

2o. De leden der beide Kamers uit te noodigen, zich op vrijdag den 19den april aanstaande, te 12 ure, ten voorschreven einde, in de vergaderzaal der Tweede Kamer van de Staten-Generaal te vereenigen.

»En zullen afschriften dezes worden gezonden aan den Raad van ministers, aan onzen minister van Justitie en aan de beide Kamers der Staten-Generaal."

Rotterdam, 2 April. Het vermaard standbeeld van onzen beroemden stadgenoot *Desiderius Erasmus*, op de Groote markt alhier, vertoont zich sedert eergisteren, na het wegnemen eener schutting, weder ten volle aan het oog des beschouwers. Door de zorg van het stedelijk bestuur is het geheel schoon gemaakt, zijn de opschriften op het voetstuk op nieuw vergulft, en is het beeld door een geheel nieuw en sierlijk ijzeren hek omringd geworden, dat ruimeren omvang heeft dan het vorige, waardoor beeld en voetstuk beter uitkomen. Dit hek is aan de bovenzijde ook van scherpe punten voorzien, hetwelk, nevens den verderen afstand, hoop geeft, dat dit sieraad onzer stad minder dan tot hier toe van de baldadigheid der straatjeugd te lijden zal hebben.

(*N. R. C.*)

Burum, 3 april. Uit deze gemeente is verzonden een adres aan de Staten dezer provincie, geteekend door 126 landbouwers en veehouders, houdende bezwaren tegen de ontworpen heffing van twee procenten op de belasting der gebouwde en ongebouwde eigendommen en van één percent op de waarde van het rundvee.

De bezwaren zijn gegrond op de navolgende punten: Ten eersten worden bedenkingen ingebracht tegen de bevestiging van het beginsel, dat ook het schijnbaar gezonde vee zal worden gedood.

Ten tweeden wordt, op gronden van den heer *O. J. Quintus* in de statenvergadering ontwikkeld, de meergenoemde heffing en belasting onnoodig geacht, aangezien er genoegzame fondsen zouden aanwezig zijn.

Ten derden wordt door de tegenwoordige ongunstige vooruitzichten voor den landbouwenden stand, uit hoofde van de lage prijzen der granen, het verzamelen van een soortgelijk veefonds ontijdig geacht. Eindelijk wordt ten vierden betoogd, het bezwarende der heffing op de waarde van het rundvee, als door de onvermijdelijk daaraan verbondene formaliteiten in volkomene tegenspraak met den algemeen bestaanden wensch naar vereenvoudiging van belastingstelsel.

Door de mededeeling dezes wenscht men de aandacht der belanghebbende ingezetenen, ook in andere gemeenten, op dit hoogst aangelegen onderwerp te vestigen. (Gr. Cl.)

Assen, 3 April. Den 29sten en 30sten maart werd voor 't Provinciaal Gerechtshof alhier behandeld de zaak van *Jan Sanders Uiterwijk*, van Meppel, beschuldigd van gebruik gemaakt te hebben van eene onderhandsche quitantie, groot f 4500,00, zullende ten zijnen behoeve zijn afgegeven door jhr. *A. W. van Holthe*, met de bepaalde wetenschap, dat de handteekening niet door dien heer gesteld, en de quitantie alzoo valsch was. De eerste dag, op welke de zitting van 10 uur 's morgens tot 3 uur 's namiddags en van 6 tot 10 1/2 uur 's avonds werd voortgezet, werd besteed aan het hooren van de getuigen, 17 door 't openbaar ministerie gedagvaard en 4 à décharge van den beschuldigde. Op den volgende dag hadden de pleidooijen plaats. Het openbaar ministerie, bij monde van den advocaat-generaal *Mr. W. Goedkoop*, requireerde de schuldverklaring en dien ten gevolge de veroordeeling van den beschuldigde tot tepronk-stelling, brandmerk en tuchthuisstraf voor niet minder dan vijf en niet meer dan tien jaren, in eene geldboete van minstens vijftig gulden en in de kosten. De verdediging werd voorgedragen door den heer *Mr. Schaap* van Groningen, die in eene sierlijke, breedvoerige en zeer uitgewerkte pleitrede, voornamelijk trachtte te betoogen, dat het niet regtens was bewezen, dat de handteekening niet door den heer van Holthe zelve was geschreven. De uitspraak is bepaald op aanstaanden zaterdag des middags te één uur. Een tadrijk publiek woonde telkens de terechtzittingen bij, en getuigde van de groote belangstelling, welke deze zaak, niet alleen in deze stad, maar in het geheele gewest, heeft gaande gemaakt.

Men verneemt dat de longziekte ook weder te Waperveen, gemeente Havelte, is uitgebroken en wel op den stal van de gebroeders *Smit*, zijnde berijds een rund daaraan gestorven.

Bij *B. Plum*, te Kolderveen zijn 'op nieuw twee beesten door de longziekte aangetast, terwijl ook nog een derde daaraan waarschijnlijk laboreert, zoodat het aantal zieke koeijen bij genoemden veehouder vijf of zes bedraagt. (D. C.)

Maastricht, 31 maart. Dat door den laatsten watersnood niet alleen aan landerijen, maar ook aan wegen zeer veel schade is toegebracht, en de communicatie-middelen aanmerkelijk geleden hebben, is algemeen bekend. Hoe echter gewerkt wordt in deze provinciën om dezelve weder te herstellen, is niet zoo algemeen bekend.

Sedert eenigen tijd bestaat er tusschen hier en de Geldersche grenzen een grindweg, die veel tot verbetering der correspondentie met de noordelijke provinciën kon toebrengen, wanneer dezelve goed onderhouden werd, doch dit laatste laat veel te wenschen over. Op vele paatsen waren bij de jongste overstromingen gaten in dezelve geslagen, zoodat de diligence van *Brouwer en Comp.* van hier op Nijmegen, gedurende eenigen tijd de dienst heeft moeten staken. Later die weder aangevangen hebbende, had men overal met hinderpalen te doen; bij Roermond was een groot gedeelte van den weg uitgespoeld en weinig werd er aan gedaan om denzelven te herstellen; de diligence, die dan ook in den nacht van den 18den op den 19den dezer daar door moest, sloeg om; de reizigers, conducteur en postillon kwamen gelukkig met den schrik vrij. Op dezelfde plaats bleef in den nacht van den 26sten op 27sten daaraanvolgende, de wagen zoo zeer in den lossen grond zitten, dat men hem moest laten waar hij was, en de passagiers met extra rijtuig herwaarts overbrengen, terwijl eerst den volgende dag met verende krachten de wagen kon losgemaakt worden.

Algemeen klaagt men over de communicatie met Holland, maar om de middelen, die tot verbetering kunnen strekken, in goeden staat te houden, hierover wordt weinig gedaan. Het ware te hopen, dat het gewestelijk bestuur hierin voorzag. Als een eerst middel wijzen wij hier aan, langs den weg boomen te plaatsen, opdat men niet alleen bij nacht, kan zien op de baan te blijven, maar ook des winters bij dag; want toen het dezen winter sterk gesneeuwd had, was de conducteur om ongelukken te voorkomen, verplicht voor den wagen te gaan, ten einde den weg te kunnen vinden. Het ware te wenschen dat dit weldra gebeurde, want bezijden den weg is de grond zoo zwak, dat het dikwerf gebeurt, dat men de reizigers de wagens moet doen verlaten, om dezelve weder op den weg te brengen, wanneer zij het uithalen van denzelven geweken zijn.

Men heeft hif Venlo: Te Keulen is bij eene laatste gehoude vergadering van actionnairesen der Pruische Limburgsche Maatschappij besloten, het reeds vroeger in de valken plan van den Zeeuwsche Limburgsche Maatschappij te hervatten. Van Middelburg uitgaande zou hij langs Venlo, met dien van Vierssen (Kruis) verbonden worden. — Ofschoon dat besluit van goeder hand wordt medegedeeld, zoo is het echter niet te denken, dat het binnen kort zal uitgevoerd worden, want volgens vroegere opna-

me zouden de kosten daarvan nagenoeg 48 millioen gulden bedragen. (Z. Bl.)

Weldadigheid.

Eene verschrikkelijke ramp heeft de gemeente Ede getroffen. In het dorp Lunteren barslte op den avond van 1 april een geweldige brand uit, die binnen 1 1/2 uur tijds 20 huizen (het halve dorp) in de asch legde, waardoor 34 huisgezinnen van dak, en onder deze 30 huisgezinnen van alles zijn beroofd en letterlijk niets meer over hebben. Daar de brand vroegtijdig in den avond, circa 8 1/2 uur, begon, heeft men gelukkig geene menschenlevens te betreuren. De gemeente alleen kan bij de uitgestrektheid der ramp met geene mogelijkheid in het noodige voorzien, maar moet men de hulp der algemeene liefdadigheid ten dringste inroepen.

Ten dien einde hebben zich de ondergeteekenden tot eene commissie vereenigd, om alle giften, welke de Nederlandsche liefdadigheid nog zoude willen afzonderen bij al de offers die dezer dagen reeds op het altaar der liefde gebragt zijn, te ontvangen en naar de behoefte en het verlies uit te deelen.

Zij smeeken u, weldoende landgenooten! geeft ook nog hier wat, de minste gift zal dankbaar aangenomen en van het ontvangene melding worden gemaakt.

R. T. PRIJS, burgemeester van Ede, te Bennekom.

A. VAN DAALEN, lid van de Provinciale Staten, te Bennekom.

J. G. VAN DEN STEEN, predikant te Lunteren.

M. VAN DEN HAM, notaris te Lunteren.

E. F. ROELOFSEN, gena. ontv. te Lunteren.

Behalve de commissie hebben zich tot het ontvangen van giften ook bereid verklaard de heeren: **C. A. Nairac**, burgemeester te Barneveld, *Rooseboom*, op den huize Kernheim te Ede; van den *Ham*, emeritus predikant te Rotterdam; *Stroeve*, makelaar te Amsterdam; van *Ommeren*, notaris te Utrecht; **J. H. Oosterdijk**, emeritus predikant en **W. K. H. baron van Wassenaer tot Catwijck**, te Arnhem.

(De uitgever der *Arnhemse Courant* zal zich van zijnen kant gaarne met het in ontvangst nemen en overmaken van giften belasten.)

Advertentiën.

Heden overleed tot bittere droefheid van mij, mijne drie nog zeer jonge Kinderen en Betrekkingen, mijn geliefde Echtgenoot **Mr. FRANCOIS HENRI ARNOLD KREET DE VIRIEU**, in den nog krachtvollen leeftijd van ruim 43 jaren.

ZALF BOKMEL, den 29sten Maart 1850. **H. S. J. GALLÉ**, Wed. **KREET DE VIRIEU**.

Op Maandag den 8sten April 1850 en volgende dagen, des voormiddags te 10 ure, zal aan het stoffhuis van den Heer **J. A. TROOST**, in leven Directeur der Brievenposten, in de Kerkstraat te Arnhem, voor kontant geld worden verkocht:

Een nette **INBOEDEL**, waaronder vele **MAHONIEN** en anderen **FIJNHOUTEN STUKKEN**, eene **PIANO**, beste **SPIEGELS**, **PENDULES**, twee **TAFELSERVIESEN**, waarvan een **Saxisch PORSELEIN**; ander **Rijn PORSELEIN**, **AARDEWERK**, **KRISTAL**, **BEDDEN** en **TOEBEHOOREN**, **TAPIJTEN**, **KAGCHELS**. — Te zien Zaturdags te voren van 10 tot 4 ure.

Aan het Vondt Huis alhier is Gesateneerd **BEHANGSELPAPIER** te verkrijgen à 29 Cents de rol, en anders soorten.

Er wordt **TE HUUR** gevraagd tegen 1 Augustus aanstaande, binnen Arnhem: Een **HUIS**, bestaande uit 8 à 9 **KAMERS**, liefst met een **TUIN**. — Die hierop reflecteeren, gelieven daarvan opgave te doen aan den Boekhandelaar **W. J. KRUIJT**, alhier.

Pour paraitre incessamment:

TROIS ROMANCES, avec accompagnement de piano, intitulées: 1o. *La batelière de l'Adour*; 2o. *La jeune orpheline* et 3o. *Vive la gaité des champs, ronde villageoise*, composées par **M. S. SAMEHTINI**. Prix fl 1.00.

On souscrit chez tous les Libraires et Marchands de Musique du Royaume et chez l'Éditeur **O. J. EEKMA**, à Leeuwarden.

††† Bij Vonnis der Arrondissements-Regt-bank te Arnhem, dd. 25 Maart 1850, is, tusschen den Heer **PIERRE ADRIEN ABRAHAM DE TIMMERMAN**, Contrôleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, te Lobith, en Vrouwe **WILLEMINA CHRISTINA VAN BEL**, zonder beroep, beiden gedomicilieerd te Lobith, op het, door hen te za-

men daartoe gedaan verzoek, uitgesproken **SCHIEDING VAN TAFEL EN BED**, met al de gevolgen, bij vooraangaande overeenkomst tusschen hen vastgesteld en bedongen.

Voor getrouw uittreksel,
Mr. H. J. KRONENBERG,
Procureur.

Burgerlijke stand.

NIJMEGEN.

Van 24 tot en met 31 maart.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: C. E. Christ, geb. Ritzer, D. — W. Jansen, geb. Verhulsdonk, Z. — J. Nikkel, geb. Grootheest, Z. — H. Cloosterman, geb. Meyer, Z. — W. Gysbers, geb. Niemeijer, D.

Overleden: D. Rutten, wed. van de Pavert, 66 j. — J. Peters, 33 j. — H. de Wolf, 45 j. — J. R. W. Nas, 25 j. — M. Hermans, geb. Jacobs, 27 j. — H. Geurts, 72 j. — C. R. J. Courbois, 1 j. — J. Ryken, 76 j.

ZUTPHEN:

Van 21 tot en met 28 maart.

Gehuwd: W. de Vos, 32 j., met C. J. G. Scholten, 31 j. — H. A. Hietink, 28 j., met J. C. E. Roelofsens, 27 j. — J. H. de Leeuw, 28 j., met M. Cohen, 32 j. — L. P. Ouwersloot, 29 j., met D. v. Marie, 28 j.

Bevallen: G. Berkel, geb. Evers, D. — W. H. Ramaer, geb. Gockinga, D. — J. W. v. d. Kemp, geb. Withuis, Z. — J. A. Jochems, Z. — W. E. M. Tadama, geb. v. Doorninck, Z. — T. Went, geb. Hillegers, Z. — B. Lindeman, geb. Sabel, D. — H. Berendsen, geb. Wagenvoort, D. — H. G. Lamers, geb. Schuurink, D.

Overleden: D. Hasselman, 80 j. — H. E. de Roock, huisvr. van H. J. Matthes, 41 j. — H. J. Holtkamp Fortuijn, 52 j. — C. Klomp, 59 j.

APPELDOORN:

Van 22 tot en met 29 maart.

Gehuwd: M. Buitenhuis, 31 j., met T. de Vries, 27 j. — J. Tiemens, 31 j., met M. Oosterwijk, 23 j. — E. Rensen, 26 j., met E. Evers, 20 j.

Bevallen: G. v. Beek, geb. Kok, Z. — E. v. d. Veen, D. — W. Bleijenburg, D. — W. Evers, geb. Tijssen, Z. — H. Romeijer, geb. Vis, Z. — S. J. de Jong, geb. Stapert, D. — J. Palm, geb. v. Delden, D. — D. v. Houten, geb. Pas, Z.

Overleden: G. Beekman, 45 j. — W. Brink, 9 v.

Marktprijzen.

ZWOLLE, 29 maart.

Tarwe f 6.50 à 7.50. — **Rogge (Oude)** f 4.75. (Nieuwe) f 3.80 à 4.20. — **Boekweit** 3.75 à 4.70. — **Garst** f 3.20. — **Erwten (Groene)** f 6.25. — **Boonen** f 4.00 à 4.50. — **Aardappelen** f 1.25 à 1.70. — **Boter** n. p. f 0.45 à 0.65; 1/2 ton f 13.50 à 14.00.

DEVENTER, 29 maart.

Over het algemeen was heden de stemming voor de onderscheidene Granen, doch vooral voor **Tarwe** en **Rogge** meer geanimeerd, en ruimde dezelve tot iets betere prijzen vlog op. — Voor **Tarwe** is besteed van f 6.50 tot 7.50. — **Rogge** f 3.85 à 4.00. — **Boekweit** f 4.40 à 4.65. — **Garst** f 3.00 à 3.40. — **Haver** f 2.60 à 3.00. — **Aardappelen:** f 1.10 à 1.30, puik beste f 1.50 het mud. Ter markt 20 à 25 mud. Per schip verzonden 600 à 700 mud tegen f 1.20 à 1.50 het mud. — **Boter:** 1. soort f 12.00 à 12.50. 2. soort f 9.50 à 10.25.

ZUTPHEN, 28 maart.

Tarwe, waarvan de aankoor steeds begint te vermeerderen, wel gewild en goed prijshoudend, van f 6.25 tot 7.50. — **Rogge** meereendeels tegen f 3.80 à 3.85 goed afgegaan. — **Boekweit** als voren, van f 4.00 tot 4.75. — **Garst** f 3.25. — **Haver** f 2.25 à 2.75. — **Gele Erwten** f 4.25 à 4.50. — **Klaverzaad** 20 à 22 Cents de 5 ons. — **Aardappelen** van f 1.30 à 1.50. Geladen 1900 mud. — **Boter:** van f 11.00 à 12.00 het 1/2 vat.

TIEL, 25 maart.

Wij hadden een redelijken aanvoer van granen, **Tarwe** werd vlog tot den vorigen prijs opgernigd, **Rogge** 10 Cents lager, **Boonen** en **Haver** als voren, **Garst** weinig aan de markt. — Nieuwe **Tarwe** van f 5.60, 6.80 tot 7.50. — **Rogge** van f 4.00, 4.30 tot 4.60. — **Duivenboonen** f 4.00, 4.50 tot 4.75; — **Haver** van f 1.90, 2.20 tot 2.70. — **Garst** f 3.50 tot 4.00.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 april 1 El 4 Palm 5 Duim; gew. O D. gev. 4 D.

Deze Courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 per regel daarboven 20 cents, behalve 25 cents zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.